

Антологія поезії святої Терези від Ісуса

Antología poética de santa Teresa de Jesús

Vivo sin vivir en mí,
y tan alta vida espero,
que muero porque no muero.

Vivo ya fuera de mí,
después que muero de amor;
porque vivo en el Señor,
que me quiso para sí:
quando el corazón le di
puso en él este letrero,
que muero porque no muero.

Esta divina prisión,
del amor en que yo vivo,
ha hecho a Dios mi cautivo,
y libre mi corazón;
y causa en mí tal pasión
ver a Dios mi prisionero,
que muero porque no muero.

¡Ay, qué larga es esta vida!
¡Qué duros estos destierros,
esta cárcel, estos hierros
en que el alma está metida!
Sólo esperar la salida
me causa dolor tan fiero,
que muero porque no muero.

¡Ay, qué vida tan amarga
do no se goza el Señor!
Porque si es dulce el amor,
no lo es la esperanza larga:
quíteme Dios esta carga,
más pesada que el acero,
que muero porque no muero. /.../

Переклад Михайла Ореста*

Живу я поза колом днів,
Бо я з любові умираю,
Бо в Господі я пробуваю,
Що вибрати мене схотів
І в серці, яко дар дарів,
Поставив речиво нестерте,
Що я вмираю: щоб не вмерти.

І цей союз благий, святий,
І ця любов, жива підмога,
Моїм вчинили бранцем Бога.
Але тому, що бранець мій
Спаситель, все в душі моїй
Такою мукою розжерте,
Що я вмираю: щоб не вмерти.

О ні, задовга течія
Життя, вигнання – невблаганне,
Тяжкі темниця і кайдани;
Їх скинути жадаю я;
І так росте жада моя,
І болем серце так роздерте,
Що я вмираю: щоб не вмерти.

Життя, тобі доходить край!
Не докучай же, гинь у тлінні!
Бо що ж лишиться по кончині,
Як не життя, утіха, май?
Потіш мене, не покидай,
Бо так тебе я прагну, смерте,
Що я вмираю: щоб не вмерти.

* Друкується за виданням: Антологія іспанської літератури доби бароко / упоряд. і коментар О. Пронкевича // Вікно в світ 3 (12) (2000) 84–85.

Переклади Миколи Сулими*

Vivo sin vivir en mí,
y tan alta vida espero,
que muero porque no muero.

Vivo ya fuera de mí,
después que muero de amor;
porque vivo en el Señor,
que me quiso para sí:
cuando el corazón le di
puso en él este letrero,
que muero porque no muero.

Esta divina prisión,
del amor en que yo vivo,
ha hecho a Dios mi cautivo,
y libre mi corazón;
y causa en mí tal pasión
ver a Dios mi prisionero,
que muero porque no muero.

¡Ay, qué larga es esta vida!
¡Qué duros estos destierros,
esta cárcel, estos hierros
en que el alma está metida!
Sólo esperar la salida
me causa dolor tan fiero,
que muero porque no muero.

¡Ay, qué vida tan amarga
do no se goza el Señor!
Porque si es dulce el amor,
no lo es la esperanza larga:
quíteme Dios esta carga,
más pesada que el acero,
que muero porque no muero.

Без життя в собі живу
і високих днів чекаю,
не вмираючи, вмираю.

Я скидаю з себе плоть –
від любові жити не можу,
я твоя обранка, Боже,
мій оплот і дім – Господь –
серце зміг він побороть,
у яке рядок вкладаю, –
не вмираючи, вмираю.

Ця божественна жага
дні мої переповняє,
Бога у собі ховаю,
серце ж волі вимага,
в мені пристрасть ожива,
що за бранця Бога маю, –
не вмираючи, вмираю.

Ах, коли ж прийде кінець!
Сил немає жить в засланні!
Душать грати неблаганні,
душу гублять нанівець!
Уривається терпець –
волі довго виглядаю, –
не вмираючи, вмираю.

Ах, яке життя гірке,
як нема знаку від Бога!
Дочекатись є спромога,
як чуття твоє палке;
скинь залізо це важке,
що ось-ось тебе зламає, –
не вмираючи, вмираю.

* Друкується за виданням: Тереза де Хесус. Поезії // *Сучасність. Література, мистецтво, суспільне життя* 12 (грудень 1992) 14–16.

Sólo con la confianza
vivo de que he de morir,
porque muriendo el vivir
me asegura mi esperanza;
muerte do el vivir se alcanza,
no te tardes, que te espero,
que muero porque no muero.

Mira que el amor es fuerte;
vida, no me seas molesta,
mira que sólo me resta,
para ganarte perderte.
Venga ya la dulce muerte,
el morir venga ligero
que muero porque no muero.

Aquella vida de arriba,
que es la vida verdadera,
hasta que esta vida muera,
no se goza estando viva:
muerte, no me seas esquivá;
viva muriendo primero,
que muero porque no muero.

Vida, ¿qué puedo yo darle
a mi Dios que vive en mí,
si no es el perderte a ti,
para merecer ganarle?
Quiero muriendo alcanzarle,
pues tanto a mi Amado quiero,
que muero porque no muero.

Тільки те мене втішає,
що кінця таки діджудся,
як умру, то переллюся
у надії ті, що маю.
Смерте, я тебе чекаю,
ти життя несеш, я знаю, –
не вмираючи, вмираю.

Глянь, яка в любові сила;
животіння, відступися,
варто лиш тобі скоритись,
щоб звитяга осінила,
тільки б смерть мене окрила,
легко я піду до раю, –
не вмираючи, вмираю.

Путь небесна, повна знади –
це і є життя справдешне,
а оця земна, тутешня
не дає мені розради,
смерте, жду твоєї влади,
живучи, я зачекаю, –
не вмираючи, вмираю.

Чим, життя, я віддарую
Бога, що у серці в мене?
Як віддам життя смиренне –
Чи тебе я завоюю?
Милий, так тебе люблю я –
лиш у смерті досягаю, –
не вмираючи, вмираю.

* * *

*Si el padecer con amor
puede dar tan gran deleite,
¡qué gozo nos dará el verte!
¿Qué será cuando veamos
a la inmensa y suma luz,
pues de ver Andrés la cruz
se pudo tanto alegrar?*

*Захворієш на любов –
то від неї втіху маєш,
наче Бога споглядаєш!
Вседержитель перед нами
як постане – що тоді?
Андрій, знаєм, Первозванний
хрест побачив і зрадів.*

¡Oh, que no puede faltar
 en el padecer deleite!
¡Qué gozo nos dará el verte!
 El amor cuando es crecido
 no puede estar sin obrar,
 ni el fuerte sin pelear,
 por amor de su querido.
 Con esto le habrá vencido,
 y querrá que en todo acierte.
¡Qué gozo nos dará el verte!
 Pues todos temen la muerte,
 ¿cómo te es dulce el morir?
 ¡Oh, que voy para vivir
 en más encumbrada suerte!
 ¡Oh mi Dios, que con tu muerte
 al más flaco hiciste fuerte!
¡Qué gozo nos dará el verte!
 ¡Oh cruz, madero precioso,
 lleno de gran majestad!
 Pues siendo de despreciar,
 tomaste a Dios por esposo,
 a ti vengo muy gozoso,
 sin merecer el quererte.
Esme muy gran gozo el verte.

Чого ж можна побажать,
 як небесну втіху маєш –
 Христа-Бога споглядаєш.
 Все любов всесильна може
 і не може не творить,
 труд боротись їй велить
 за любов до тебе, Боже.
 Цим любов нас переможе,
 світу зичить процвітання,
 щастя – Бога споглядання!
 Коли вмерти всі бояться,
 чим солодка смерть тобі?
 Йду, щоб жити, далєбі,
 вище як мені підняться?
 Боже мій, твоє сконання
 дасть слабкому поривання,
 щастя – Бога споглядання!
 Хрест – ти дерево коштовне,
 дивну велич ти знайшов,
 бо зневагу поборов,
 з Богом твій союз чудовний.
 Лину в щасті невимовнів
 дарувать тобі кохання –
 прагну твого споглядання!

* * *

Sea mi gozo en el llanto,
 sobresalto mi reposo,
 mi sosiego doloroso,
 y mi bonanza el quebranto.
 Entre borrascas mi amor,
 y mi regalo en la herida,
 esté en la muerte mi vida,
 y en desprecios mi favor.

Я утішуся в сльозині
 і про спокій геть забуду,
 у безділлі жить не буду,
 не для мене штиль від нині.
 Бур моя любов жадає,
 подарунок мій – це рана,
 дні щасливі у вмиранні;
 кривда тільки надихає.

Mis tesoros en pobreza,
 y mi triunfo en pelear,
 mi descanso en trabajar,
 y mi contento en tristeza.
 En la oscuridad mi luz,
 mi grandeza en puesto bajo.
 De mi camino el atajo
 y mi gloria sea la cruz.
 Mi honra el abatimiento,
 y mi palma padecer,
 en las menguas mi crecer,
 y en menoscabo mi aumento.
 En el hambre mi hartura,
 mi esperanza en el temor,
 mis regalos en pavor,
 mis gustos en amargura.
 En olvido mi memoria,
 mi alteza en humillación,
 en bajeza mi opinión,
 en afrenta mi vitoria.
 Mi lauro esté en el desprecio,
 en las penas mi afición,
 mi dignidad sea el rincón,
 y la soledad mi aprecio.
 En Cristo mi confianza,
 y de El solo mi asimiento,
 en sus cansancios mi aliento,
 y en su imitación mi holganza.
 Aquí estriba mi firmeza,
 aquí mi seguridad,
 la prueba de mi verdad,
 la muestra de mi firmeza.

Мій коштовний скарб – злиденність,
 в перемозі – моя втіха,
 задоволення – від лиха,
 тільки труд – спочив для мене.
 У п'їтьмі я світло бачу,
 відштовхніть мене – зрадію,
 йти стежинкою волюю,
 славу я хрестом позначу.
 Що ж, нехай мене принизять,
 пальма хай моя зів'яне,
 я рости не перестану,
 моя велич – у малізні.
 Мене голод не жахає,
 страх дає мені надію,
 жах охопить – порадію;
 гіркота усолоджує.
 Моя пам'ять – в забуванні,
 злет приниженням живиться –
 з цим і треба примириться,
 у неслав'ї – величання.
 Лаври будуть в гордуванні,
 моя пристрасть буде в скрусі,
 гідність – в ній я схоронюся;
 в самотині – шанування.
 На Ісуса уповаю,
 я йому лиш поклоняюсь,
 його словом надихаюсь,
 будь, як він, весь час жадаю.
 Стійкість водить тут рукою,
 суверенність владарює,
 видна всім, кого люблю я –
 все просякло правотою.

*Переклад Олени Олексієнко й Олега Белінського****Шлях до Вітчизни**

Caminemos para el cielo,
 monjas del Carmelo.
 Vamos muy mortificadas,
 humildes y despreciadas,
 dejando el consuelo,
 monjas del Carmelo.
 Al voto de la obediencia
 vamos, no haya resistencia,
 que es nuestro blanco y consuelo,
 monjas del Carmelo.
 La pobreza es el camino,
 el mismo por donde vino
 nuestro Emperador del cielo,
 monjas del Carmelo.
 No deja de nos amar
 nuestro Dios y nos llamar,
 sigámosle sin recelo,
 monjas del Carmelo.
 En amor se está abrasando
 aquel que nació temblando,
 envuelto en humano velo,
 monjas del Carmelo.
 Vámonos a enriquecer,
 a donde nunca ha de haber
 pobreza ni desconsuelo,
 monjas del Carmelo.

Сміливо рушаймо до неба,
 Черниці Кармелю.
 Йдемо в умертвінні плоти,
 Зневажені і смиренні,
 Землі свій залишивши гонор,
 Черниці Кармелю.
 В обітниці послуху строгій
 Йдемо, нам ніщо не завадить,
 Це наша мета і розрада,
 Черниці Кармелю.
 Убогість це наша дорога,
 Подібна до тої, якою
 Прийшов наш Володар із неба,
 Черниці Кармелю.
 Нас Бог закликає в любові,
 Рушаймо за ним без вагання,
 Відкинувши острах і сумнів,
 Черниці Кармелю.
 Любов'ю до нас пломеніє
 Той, що тремтів, народившись,
 Огорнутий людським покровом,
 Черниці Кармелю.
 Збирати скарби поспішаймо
 Лиш там, де ніколи не буде
 Бідності, злиднів, відчаю,
 Черниці Кармелю.

---

* Тереза від Ісуса. Шлях до Вітчизни / перекл. О. Олексієнко OCDS та О. Белінського // *Орден Босих Кармелітів в Україні* (<http://karmel.org.ua/ua/saints/teresa-of-avila/item/107>).

Al Padre Elías siguiendo
 nos vamos contradiciendo
 con su fortaleza y celo,
 monjas del Carmelo.
 Nuestro querer renunciado,
 procuremos el doblado
 espíritu de Eliseo,
 monjas del Carmelo.

Услід за пророком Іллею
 Йдемо у натхненнім пориві,
 Як він і міцні, і горливі,
 Черниці Кармелю.
 Зрікаючись пристрастей темних,
 Примножуймо прагнення наші
 Наслідувать Дух Єлисея,
 Черниці Кармелю.

[Sobre aquellas palabras
 «dilectus meus mihi»]
 Ya toda me entregué y di,
 y de tal suerte he trocado,
 que es mi Amado para mí,
 y yo soy para mi Amado.
 Cuando el dulce Cazador
 me tiró y dejó rendida,
 en los brazos del amor
 mi alma quedó caída,
 y cobrando nueva vida
 de tal manera he trocado,
 que es mi Amado para mí,
 y yo soy para mi Amado.
 Hirióme con una flecha
 enherbolada de amor,
 y mi alma quedó hecha
 una con su Criador;
 ya yo no quiero otro amor,
 pues a mi Dios me he entregado,
 y mi Amado es para mí,
 y yo soy para mi amado.

Переклади Сергія Борщевського*

*Всю себе вручила й, певно,
 в іпостасі цій новій
 Той, кого люблю я ревно,
 відтепер назавжди мій.*
 Стрельнув Лучник безпомильно
 й ранив враз мої чуття,
 і Амуру добровільно
 вмить здалась душа моя,
 і змінилося життя;
 триб його тепер такий:
*Той, кого люблю я ревно,
 відтепер назавжди мій.*
 Повним ніжної отрути
 вістря те було, мабуть,
 і душа не знає смуту,
 бо в Творці її вся суть.
 Інші мрії не живуть,
 тільки Бог в душі моїй:
*Той, кого люблю я ревно,
 відтепер назавжди мій.*

* Друкується з дозволу перекладача.

* * *

Dichoso el corazón enamorado que en solo Dios ha puesto el pensamiento; por él renuncia todo lo criado, y en él halla su gloria y su contento. Aun de sí mismo vive descuidado, porque en su Dios está todo su intento, y así alegre pasa y muy gozoso las ondas de este mar tempestuoso.	Блаженне серце те, що любить Бога, присвячує себе Йому одному, зрікається всього заради Нього, знаходить втіху та наснагу в Ньому; собі не залишаючи нічого, про Нього дбає, позабувши втому, й долає, просвітліле і щасливе, життєве море грізне та бурхливе.
--	--

* * *

Nada te turbe, nada te espante, todo se pasa, Dios no se muda, la paciencia todo lo alcanza. Quien a Dios tiene nada le falta. Sólo Dios basta.	Ані тривоги, ані страхів, всі речі плінні. Незмінний Бог; всього сягнеш лиш у терпінні. Хто має Бога, добра всі тим непотрібні.
---	---

Сходить світанок

Mi gallejo, mira quién llama.	– Любчику, хто там? Вийди на ганок.
Angeles son, que ya viene el alba.	– Янголи, мила, сходить світанок.
Nome dado un gran zumbido que parece cantillana.	Гомін шириться в окрузі, чути пісню чарівливу.
Mira Bras, que ya es de día, vamos a ver la zagala.	День новий на виднокрузі, тож поглянемо на діву.
Mi gallejo, mira quién llama.	– Любчику, хто там? Вийди на ганок.
Angeles son, que ya viene el alba.	– Янголи, мила; сходить світанок

¿Es parienta del alcalde, o quién es esta doncella? Ella es hija de Dios Padre, relumbra, como una estrella. Mi gallejo, mira quién llama. Angeles son, que ya viene el alba.	Мо' алькальдова небога? Хто вона, оця дівиця? То дочка самого Бога, ще й сяйлива, мов зірниця. – Любчику, хто там? Вийди на ганок. – Янголи, мила, сходить світанок.
--	---

* * *

Véante mis ojos, dulce Jesús bueno; véante mis ojos, muérame yo luego. Vea quién quisiere rosas y jazmines, que si yo te viere, veré mil jardines, flor de serafines; Jesús Nazareno, véante mis ojos, muérame yo luego. No quiero contento, mi Jesús ausente, que todo es tormento a quien esto siente; solo me sustente su amor y deseo; Véante mis ojos, dulce Jesús bueno; véante mis ojos, muérame yo luego. Siéntome cautiva sin tal compañía, muerte es la que vivo sin Vos, Vida mía, cuándo será el día que alcéis mi destierro, véante mis ojos, muérame yo luego. Dulce Jesús mío, aquí estáis presente, las tinieblas huyen, Luz resplandeciente, oh, Sol refulgente, Jesús Nazareno, véante mis ojos, muérame yo luego. ¿Quién te habrá ocultado bajo pan y vino? ¿Quién te ha disfrazado, oh, Dueño divino? ¡Ay qué amor tan fino se encierra en mi pecho! véante mis ojos, muérame yo luego. Gloria, gloria al Padre, gloria, gloria al Hijo, gloria para siempre igual al Espíritu. Gloria de la tierra suba hasta los cielos. Véante mis ojos, muérame yo luego. Amén.	Хай тебе побачу, Ісусе, любий пане; хай тебе побачу, а після смерть настане. Хтось жасмин, троянду здріє красовиті, а моему згляду всі сади на світі у тобі відкриті, Ісусе, любий пане. Хай тебе побачу, а після смерть настане. Нарізно з тобою бути – смертні муки; повниться журбою серце від розпуки, бо воно спонуки іншої не прагне: хай тебе побачу, Ісусе, любий пане, хай тебе побачу, а після смерть настане.
---	---